

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur obiectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

recipientes &c. Item Canone 11. anathema dicitur ei qui dixerit, homines iustificari solâ imputatione iustitiæ Christi, exclusâ gratiâ & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atque illis inhereat.

14. Eadem veritas colligitur ex Augustino lib. de spiritu & litt. cap. 9. ubi explicans verba hæc Apostoli, *Iustitia Dei manifesta est*, ita loquitur: *Non dicit Apostolus, iustitia hominis, sed iustitia Dei, non quâ Deus iustus est, sed quâ induit hominem, eam iustificat impium.* Et cap. 37. expendens hæc verba Apostoli, *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris*, subdit: *Charitas diffunditur in cordibus nostris, non quâ nos ipse diligit, sed quâ nos facit dilectores suos, sicut iustitia Dei in dicta est, quâ iusti ejus munere efficiuntur.*

15. Potest etiam suaderi conclusio quadruplici ratione. Prima est: Apostolus ad Roman. 5. comparat iustitiam & obedientiam Christi cum peccato & inobedientia Adami; Sed peccatum Adami realiter à nobis contrahitur; nec enim dicimur peccatores per hoc solum quod peccatum primi parentis, commissum in paradiso terrestri, nobis imputetur, sed quia in anima cuiusque, quando concipitur, realis macula & iniquitas reperitur, ut in Tractatu de peccatis ostendimus, agendo de peccato originali. Ergo iustitia, quæ tali peccato opponitur, illudque ab homine expellit, non debet esse quid externum & imputativum, sed internum & reale in anima; cum ex Philosopho contrariorum eadem sit ratio.

16. Confirmatur: Christus restituit nobis quod perdidimus in Adamo: Sed in Adamo perdidimus iustitiam intrinsecam, nimirum iustitiam originalem, quæ erat forma aliqua seu perfectio inherens animæ Adami, quam transfudisset in omnes suos posteros, si non peccasset: Ergo Christus per justificationem nobis communicat formam aliquam seu qualitatem intrinsecam, à qua iusti denominamur.

17. Secunda ratio: Justificatio peccatoris provenit tanquam à causa, à dilectione Dei supernaturali, quâ diligit hominem in ordine ad vitam æternam: Sed à tali dilectione forma aliqua intrinseca & supernaturalis in homine derivatur, ut ostendimus in Tractatu de gratia: Ergo justificatio impij fit per aliquam formam seu qualitatem inherentem, & non per solam iustitiam Dei aut Christi nobis imputatam.

18. Tertia ratio: In justificatione homo adoptatur in filium Dei, ut constat ex Tridentino sess. 6. de justific. cap. 4. ubi ait quod justificatio impij est translatio ab eo statu in quo homo nascitur filius primi Ade, in statum gratiæ & adoptionis filiorum Dei, per secundum Adam Jesum Christum Salvatorem nostrum: Sed filiatio adoptiva Dei fit per aliquam formam intrinsecam, ut docet D. Thomas 3. p. quæst. 23. art. 1. his verbis: *Hoc autem plus habet adoptio divina quàm humana, quia Deus hominem quem adoptat, idoneum facit per gratiæ munus ad hereditatem cœlestem percipiendam; homo autem non facit idoneum eum quem adoptat, sed potius eum jam idoneum eligit adoptando:* Ergo justificatio impij fit per receptionem alicujus formæ intrinsecæ & animæ inherenteris, nimirum gratiæ & charitatis.

19. Ultima ratio: Causa formalis & efficiens non possunt in unam eandemque rem coalescere, cum nempe formalis interna sit, efficiens verò externa: Sed iustitia Christi est causa efficiens nostræ justificationis; principalis quidem in ratione meriti;

A instrumentalis verò in ratione realis efficientiæ, ut in Tractatu de Incarnatione ostenditur: Ergo non potest esse causa formalis nostræ justificationis.

Confirmatur: Cum iustitia Dei, vel Christi, sit semper æqualis, nec suscipiat magis & minus, si homines essent iusti per solam imputationem iustitiæ Dei, vel Christi, omnes essent æqualiter iusti, subindeque æquales in beatitudine, contra illud Christi, in domo Patris mei mansiones multe sunt.

B Neque valet si dicas, iustos esse inæquales in iustitia, propter inæqualitatem fidei, quâ credunt sibi imputari iustitiam Christi, illamque ad se trahunt, & veluti manu apprehendunt. Cum enim juxta hæreticos, iustitia Dei, vel Christi, sit causa formalis nostræ justificationis, fides verò solum conditio applicans, per hanc responsionem non evitatur prædictum inconveniens: siquidem cum aliqua forma est eadem vel æqualis in pluribus subjectis, tamen conditio ipsam applicans inæqualis sit, idem vel æqualis est effectus formalis quem subjecto tribuit; utpote cum ille nihil aliud sit, quàm ipsamet forma, ut communicata subjecto.

§. II.

Solvuntur objectiones.

C Objiciunt in primis hæretici plura Scripturæ loca, in quibus videtur insinuari justificationem fieri formaliter per iustitiam Christi nobis imputatam. In primis ad Roman. 5. dicitur: *Per unius iustitiam in omnes homines in justificationem.* Et iterum: *Per unius obedientiam iusti constituentur multi.* Et 1. ad Corinth. 3. Christus dicitur factus nobis iustitia, & sanctificatio, & redemptio. Item Jeremiæ 23. vocatur *Iustus noster*, sive ut habetur in Hebræo, *Iustitia nostra.* Ergo ex Scriptura homo non justificatur per aliquam formam seu iustitiam sibi intrinsecam, sed tantum per iustitiam extrinsecam Christi ipsi imputatam. Unde Apostolus 1. ad Corinth. 10. reprehendit eos, qui suam propriam iustitiam volunt statuere, dicens: *Ignorantes iustitiam Dei, & suam volentes statuere, iustitia Dei non sunt subiecti.*

D Confirmatur: Scriptura variis in locis asserit hominem non esse justum coram Deo: Psalm. 142. *Non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Job 9. *Non justificatur homo compositus Deo:* At hæc falsa essent, si homo haberet iustitiam sibi intrinsecam: Ergo non est iustus per aliquam iustitiam sibi inherentem, sed tantum per extrinsecam Dei aut Christi iustitiam.

E Addunt hæretici, fieri injuriam iustitiæ Christi, si dicamus illam non esse sufficientem ad justificandos omnes homines, sed præter illam requiri iustitiam aliquam intrinsecam, quæ sit causa formalis nostræ justificationis, nempe gratiam habitalem.

Ad objectionem respondeo illa & similia Scripturæ loca non esse accipienda in sensu formali, sed causali, solumque significare Christum esse causam efficientem, vel meritoriam nostræ justificationis. Nam ibidem dicitur Christum esse nobis sapiëntiam. Et Joan. 11. Christus ait: *Ego sum resurrectio & vita.* Item Deuter. 3. Moyses de Deo loquens dicebat Hebræis: *Ipse est vita tua, & longitudo dierum;* & tamen nullus dicit hæc verba in sensu formali esse accipienda, cum cer-

tum sit Christum non esse id quo formaliter reddimur intelligentes & sapientes; & hominem vivere per formam & vitam sibi intrinsicam, scilicet animam rationalem, non verò per vitam extrinsecam Dei, vel Christi.

Ad id quod additur ex Apostolo, dicatur Paulum hoc loco invehi in eos qui in iustitia, viribus naturæ, aut operibus legis Mosaicæ comparata, confidebant; quales in primitiva Ecclesia erant Pharisei, & alij Judæi, qui credebant se justificari per observationem legis naturæ & Mosaicæ: non autem reprehendere eos qui existimant homines justificari per iustitiam internam, meritis Christi comparatam.

24. Ad confirmationem dicendum est, Scripturam his locis solum asserere, iustitiam nostram, comparative ad iustitiam Dei, esse quasi nullam, aut nullam apparere, sicut esse creaturarum, ad esse Dei comparatum, nullum, seu non esse dicitur Isaia 40. Unde Gregorius in cap. 4. Job: *Humana iustitia (inquit) divina iustitia comparata, iniustitia est: quia & lucerna in tenebris lucere cernitur, in Solis radio posita tenebratur.*

25. Ad aliud quod addunt hæretici, nempe fieri injuriam iustitiæ Christi, si dicamus nos justificari per aliquam iustitiam nobis intrinsicam, neganda est illa sequela: nam tantum abest, quod per hoc derogetur iustitiæ Christi, quin potius magis refulcet dignitas & excellentia meritorum ejus, si virtute illorum nobis communicetur iustitia inhærens, per quam sumus formaliter iusti. Unde Tridentinum postquam sess. 6. can. 11. definiit homines non justificari solâ imputatione iustitiæ Christi, sed per gratiam & charitatem per Spiritum Sanctum diffusam, ac nobis inhærentem, tandem canone ultimo sic concludit: *Si quis dixerit, per hanc doctrinam aliqua ex parte gloria Dei, vel meritis Iesu Christi Domini nostri derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Iesu gloriam illustrari, anathema sit.*

26. Obijcit secundo Calvinus: Iustitia quâ iusti sumus coram Deo, debet esse ita perfecta, ut dicatur tam perfectam commensurationem cum divina lege, quod nihil admittat aut compatiatur ei repugnans; iustum enim dicimus, quod adæquatur suæ regulæ, regula autem hominis est lex divina: Sed non potest tanta perfectio iustitiæ in nobis intrinsicè reperiri; nam ut dicitur Job 3. *Si iustificare me volueris, reprehendet me cor meum, & si volueris contendere cum eo, non respondebit unum pro mille: & 1. Joan. 3. Si dixerimus quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus: Ergo iustitia, quâ perfectè saltem & completè iusti sumus, non est in nobis; ac proinde necesse est recurrere ad iustitiam Christi nobis imputatam, in qua sola potest perfecta illa adæquatio cum divina lege reperiri.*

27. Respondeo tantam posse esse in nobis intrinsicè iustitiæ perfectionem, ut ex ea nata sit haberi perfecta commensuratio & adæquatio actuum nostrorum cum divina lege, quoad omnia quæ præcipit; sed in viatoribus esse in statu imperfecto, ex defectu luminis gloriæ, & visionis beatificæ, quibus privamur, ut aliquandiu per fidem ambulemus, priusquam per speciem: unde non facit actum perfectam & completam adæquationem cum divina lege, nisi solum prout obligat sub mortali, quandiu est in statu viæ (secluso privilegio Beatissimæ Virginis concessio) sed solum in statu gloriæ, ubi medio lumine gloriæ quod ex se emitter, mentem & affectum in Deo firmabit, &

A sic reddet totum hominem indefectibilem.

Obijcies tertio: Remissio peccatorum nihil aliud est quàm eorum condonatio, ut patet ex remissione offensæ quæ fit inter homines; ut enim homo remittat alteri offensam, sufficit quod velit eam ipsi condonare: Sed condonatio in Deo non dicit aliud quàm actum divinæ voluntatis, quo vult peccata remittere, & Christi satisfactionem pro nostris peccatis applicari: Ergo remissio peccatorum non fit per formæ intrinsicæ receptionem, sed solum per imputationem iustitiæ Christi, nobis per fidem applicatæ.

Respondeo concessâ Majori, distinguendo Minorem: Condonatio in Deo non dicit aliud quàm actum divinæ voluntatis, sterilem & infructuosum, nego Minorem: sæcundum, & producentem formam intrinsicam expellentem peccatum, ob merita Christi, concedo Minorem. Unde hoc interest discriminis inter Deum & hominem condonantes offensam, quod homo condonat alteri offensam actu sterili, Deus verò actu sæcundo: primò quia Deus condonando offensam, debet reddere eum cui offensam remittit, objectum congruum suæ dilectionis, seu condonationis; quod non debet facere homo, cum amor humanus non ponat, sed supponat in suo objecto bonitatem, benè autem divinus: secundo, quia offensam non remittitur alicui, nisi eam retractet; homo autem habet ex se sufficientes vires ad retractandam offensam in alium hominem commissam, secus verò ad retractandam offensam Deo illatam; & sic actus Dei condonantis offensam homini, debet ei conferre unde possit eam retractare, & pro ea aliquantulum satisfacere; quod non debet facere actus hominis, alteri homini offensam condonantis.

§. III.

Corollaria notatu digna.

EX dictis inferes primò, gratiam habituales non ex favore extrinseco, sed ex intrinseca sua vi & natura, habere hunc effectum expellendi peccatum, non solum quatenus est malum hominis, & causat maculam in anima, sed etiam prout est offensæ & injuria Dei; subindeque præter beneficium gratiæ habitualis, non requiri ad justificationem & remissionem peccatorum, favorem extrinsecum Dei, quo offensæ condoneatur.

Prima pars hujus corollarij est contra Scotum, & Nominales, qui docent remissionem peccati solum ex lege Dei esse conjunctam cum gratiæ infusione, ac proinde ipsam non expellere formaliter peccatum ex ipsa rei natura, sed ad summum ex institutione Dei, qui decrevit nulli permanenti in statu peccati illam formam infundere, seu ad præsentiam talis formæ semper expellere peccatum. Quæ sententia facile confutari potest ex supra dictis: ostendimus enim ex Tridentino gratiam esse causam formalem nostræ justificationis: Sed non posset verè dici causa formalis ejus, si ab intrinseco, & ex natura sua, non haberet constituere iustum, & remittere peccatum: Ergo &c. Minor probatur: Quicumque effectus formalis ex natura rei connectitur cum causa formali, imò est ipsa forma ut communicata subiecto: Ergo si justificatio, & remissio seu expulsio peccati, solum ex lege Dei sit conjuncta cum gratiæ infusione, ista non potest verè dici causa formalis illius: sicut si Sol non haberet virtutem illuminandi effectivè, licet Deus ex lege seu pacto ad præsentiam Solis